

ПРОЄКТ МОНІТОРИНГ ПОТРЕБ ТА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

МЕТА ПРОЄКТУ

Надати підтримку органам влади та місцевого самоврядування у здійсненні моніторингу, забезпеченні захисту та базових потреб дітей, влаштованих у сімейні форми виховання, дітей, залишених без батьківського піклування, та дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання в т. ч. переміщені в інші регіони України в період військової агресії Росії.

Моніторинг стану та потреб дітей в усіх формах альтернативного догляду

Підтримка у забезпеченні потреб через навчання, гуманітарну допомогу, фінансову допомогу, координацію

МОНІТОРИНГ ПОТРЕБ ТА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

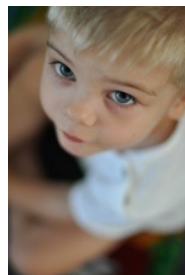
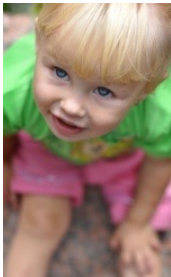
ВЕБІНАР

**Соціальні виплати як ресурс підтримки сімей
з дітьми в умовах війни**

25 травня 2022 року

Матеріали за посиланням:

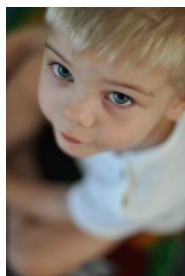
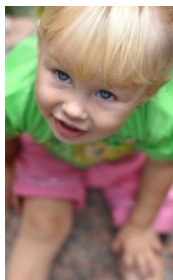
[https://www.facebook.com/groups/Communities4People/
permalink/1674513322887135/](https://www.facebook.com/groups/Communities4People/permalink/1674513322887135/)

МОНІТОРИНГ ПОТРЕБ ТА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

Тимчасове влаштування дітей у сім'ї громадян під час воєнного стану

15 червня 2022 року

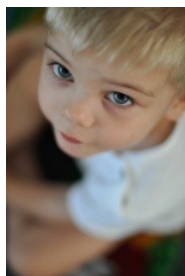
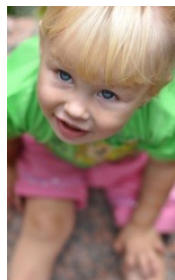

СЬОГОДНІ МИ ПОГОВОРИМО ПРО

1. Дітей, які в умовах воєнного стану потребують тимчасового влаштування, та специфіку їх виявлення;
2. Особливості ухвалення рішень стосовно тимчасового влаштування дітей в умовах воєнного стану в їх найкращих інтересах;
3. Варіанти тимчасового влаштування дітей під час війни з урахуванням змін в законодавстві;
4. Алгоритм тимчасового влаштування дітей в період війни;
5. Практику/досвід тимчасового влаштування дітей в умовах війни.

**Діти, які в умовах воєнного стану
потребують тимчасового влаштування,
та специфіка їх виявлення**

**Дитина, яка залишилась
без батьківського піклування, –**
дитина, виявлена будь-ким будь-де
без піклування дорослої особи
(батьків, родичів, законних представників).

Обставини, у зв'язку з якими дитина залишилася без батьківського піклування і потребує тимчасового влаштування

- батьки / особи ухиляються від виконання своїх обов'язків з виховання дитини;
- насильство або жорстоке поводження;
- розлучення із сім'єю;
- відсутність інформації про батьків;
- факт залишення дитини в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я;
- відмова батьків від дитини;
- безпритульність дитини (самовільно залишила сім'ю чи заклад);
- відібрання у батьків без позбавлення батьківських прав (до прийняття відповідного рішення суду);
- підкинута чи знайдена дитина

Обставини, у зв'язку з якими дитина залишилася без батьківського піклування і потребує тимчасового влаштування

В умовах війни це також діти:

- батьки яких загинули (наявні чи відсутні документи, що це підтверджують) та немає інформації про таких близьких родичів, як баба, дід, повнолітні сестра, брат, мачуха, вітчим або у цих родичів немає спроможності брати на себе виховання дітей;
- батьки або близькі родичі яких не виходять на зв'язок, або перебувають у місцях активних обстрілів, під завалами, поранені в лікарнях;
- батьки яких не виконують своїх батьківських обов'язків з причин, які неможливо з'ясувати у зв'язку з перебуванням батьків на тимчасово окупованій території України;
-

Дитина, яка залишилася без батьківського піклування

Виявлена
за місцем проживання

Виявлена
на іншій території, в іншому
регіоні, в іншій країні

- переїхала зі своїми батьками/родичами в більш безпечне місце, але з різних причин вже на новій території залишитися без їх піклування;
- переміститися з іншої території з нерідними їй особами – волонтерами, іншими громадянами

Виявлення дітей, які залишилися без батьківського піклування (до 24.02.2022 р.)

Виявлення дітей, які залишилися без батьківського піклування (під час війни)

СУБ'ЄКТИ

волонтери, пересічні громадяни, представники ГО, перевізники

представники сил територіальної оборони, територіальних підрозділів ДСНС, Нацполіції, ЗСУ, прикордонники

медичні працівники

спеціалісти ССД, соціальні працівники, ФСРи, інші посадові особи, спеціалісти ЦНАПів

консультанти «гарячих ліній», в т. ч. чат-боту «Дитина не сама» для допомоги дітям у складних ситуаціях воєнного часу

очільники територіальних громад, старости

Інформування про виявлену дитину (під час війни)

Виявлення дитини

Служба у справах дітей
за місцем виявлення дитини:
ТГ, у разі неможливості - ССД ОВА
чи Нацсоцслужба

Телефонувати до органів
Національної поліції

101

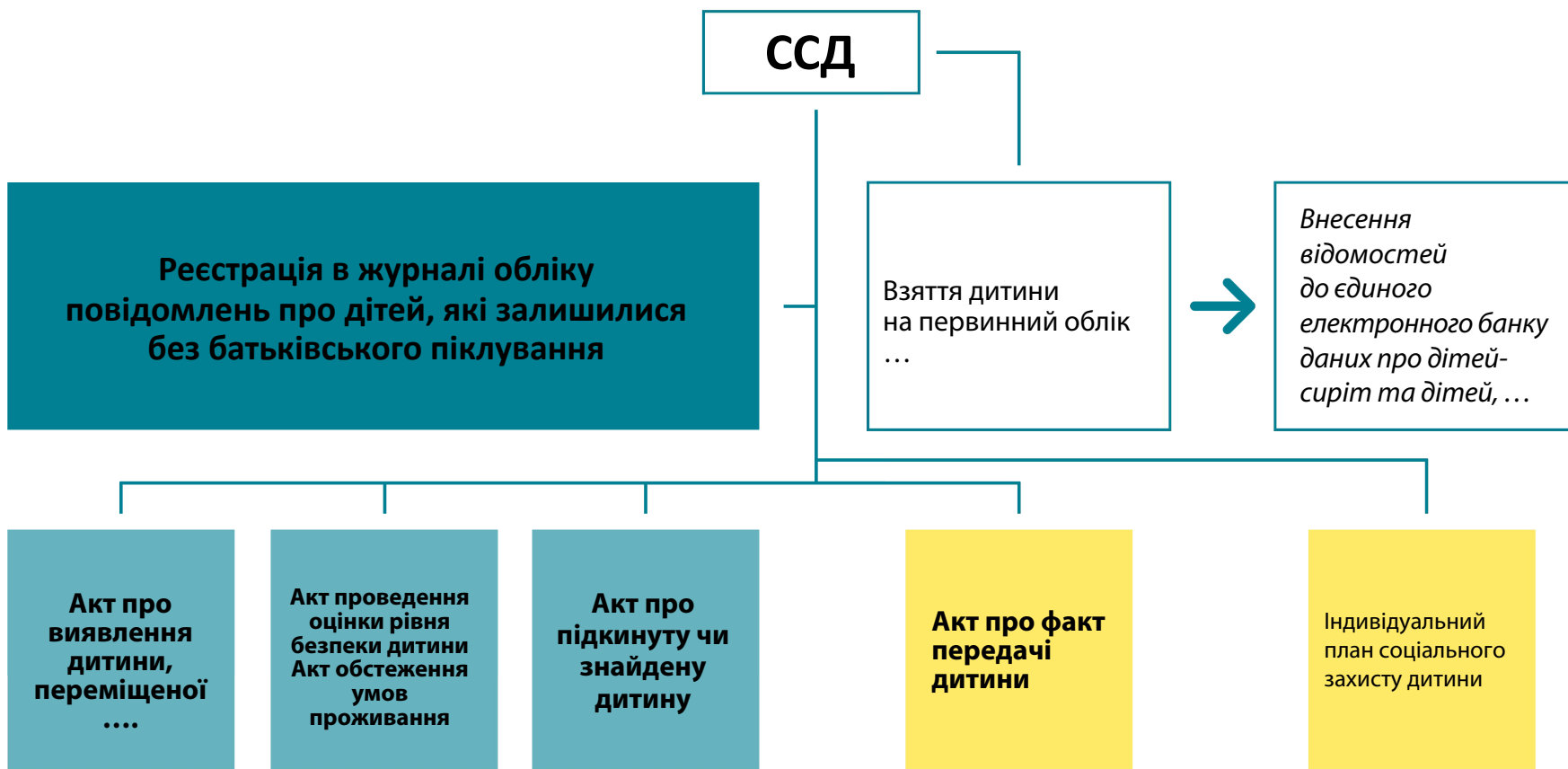

Телефонувати до диспетчера
служби екстреної
медичної допомоги

103

Документування фактів про дитину, яка залишилася без батьківського піклування та потребує тимчасового влаштування

Облік тимчасово влаштованих дітей в період війни

Категорія дітей	діти, які під час ..воєнного залишилися батьківського піклування;	діти, які влаштовані в сім'ї патронатних вихователів;	Діти до 18р, зараховані на цілодобове перебування до закладів різних типів...,
Облік здійснює	ССД ОВА за місцем виявлення таких дітей	ССД ОВА за місцем проживання дитини до тимчасового переміщення, в разі неможливості ССД за місцем тимчасового переміщення з приміткою "дитина з іншого регіону	ССД ОВА за місцем розташування закладу до тимчасового переміщення (евакуації) а в разі неможливості ССД за місцем тимчасового переміщення з приміткою "дитина з іншого регіону

п. 83 Порядку впровадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини (Постанова КМУ від 24 вересня 2008р.№866

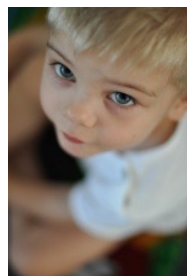
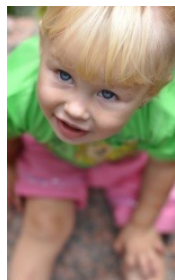
Документування факту виявлення та підтвердження потреби в тимчасовому влаштуванні

- Акт про підкинуту чи знайдену дитину та її доставку, затверджений наказом МОЗ та МВС від 17 грудня 2013 року № 1095/1239
- **Додатки до постанови КМУ від 24 вересня 2008 року № 866** (зі змінами):
 - ✓ Журнал обліку повідомлень про дітей, які залишились без батьківського піклування (додаток 1);
 - ✓ Акт про виявлення дитини, переміщеної з тимчасово окупованих територій (додаток 11);
 - ✓ Акт проведення оцінки рівня безпеки дитини (додаток 10);
 - ✓ Акт про факт передачі дитини (додаток 2);
 - ✓ Книга первинного обліку дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування (додаток 3);
 - ✓ Акт обстеження умов проживання (додаток 9);
 - ✓ Книга обліку дітей, які тимчасово переміщені (евакуйовані) на території України, де не ведуться бойові дії або за межі України (додаток 15).

Особливості ухвалення рішень стосовно тимчасового влаштування дітей в умовах воєнного стану в їх найкращих інтересах

Ухвалення рішення в ситуації невизначеності

Потрібно бути гнучким, не чекати стандартних моделей чи вказівок, бути готовим до нестандартних рішень стосовно дитини чи сім'ї.

Поради Тоні Роббінсона щодо правил ухвалення рішень:

- приймайте рішення, виходячи з реальності;
- розглядайте не менше 3-х варіантів, аналізуйте слабкі і сильні сторони кожного варіанту.

Планувати лише на найближчу перспективу.

Не приймати довготривалі рішення, тобто рішення на довгий час - шукати найкраще рішення «на зараз».

Найкращі інтереси дитини

«Дитині повинен бути забезпечений спеціальний захист і надані можливості та сприятливі умови, які дозволили б їй розвиватися фізично, розумово, морально, духовно та у соціальному відношенні ... в умовах свободи та гідності; ... з цією метою ... головним міркуванням має бути **якнайкраще забезпечення інтересів дитини**».

(Принцип 2, Декларація прав дитини, 1959 р.)

- **Конвенція ООН про права дитини** (статті 9, 15, 18, 20, 21, 37 та 40)
 - ✓ Застосування права дитини на забезпечення її найкращих інтересів не може мати узагальнений характер, бути типовим (Дж. Кордон Ллоренса (*Jorge Cardona Llorence*) – член Комітету ООН з прав дитини).
 - ✓ На цьому наголошено у 2013 р. Комітетом ООН з прав дитини у Зауваженнях загального характеру «Про право дитини на приділення першочергової уваги якнайкращому забезпеченню її прав».
 - ✓ Застосування принципу залежить від конкретного випадку.

Ухвалення рішення в найкращих інтересах дитини

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЙКРАЩИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ – дії та рішення, спрямовані на задоволення індивідуальних потреб дитини відповідно до її віку, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності та враховують думку дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити

Закон України «Про охорону дитинства», ст. 1

Забезпечення найкращих інтересів дитини

- ✓ Повага до прав дитини, визнання їх пріоритетності.
- ✓ Оцінка потреб дитини.
- ✓ Участь дитини в ухваленні рішень.
- ✓ Моніторинг. Прогнозування результатів, наслідків дій та рішень для дитини.

У мирний час враховуються:

- стан дитини;
- сімейне оточення, стосунки та контакти з сім'єю;
- соціальні контакти дитини з однолітками і дорослими;
- наявні в дитини навички та розвиток її здібностей;
- права і потреби у галузях охорони здоров'я та освіти;
- особливості розвитку дитини, її кризові періоди розвитку, підготовленість до самостійного життя;
- будь-які інші особливі потреби дитини.

Найкращі інтереси дитини

- Найкраще середовище для захисту, розвитку і виховання дитини – **біологічна сім'я.**
- Найкраще місце тимчасового влаштування дитини відповідно до принципу забезпечення найкращих інтересів дитини – **сім'я, сімейне середовище.**

Переваги тимчасового влаштування дитини у сім'ї громадян:

- індивідуальний підхід;
- забезпечення безпеки дитини;
- захист через персоніфіковану відповідальність;
- максимальне врахування потреб дитини;
- практика сімейних стосунків, життєвий досвід виконання різних соціальних ролей;
-

Забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану

- дотримання виключної пріоритетності влаштування дитини в **сімейне середовище**;
- забезпечення **безпеки дитини**;
- належна увага **до ключових потреб** та складних життєвих обставин кожної дитини;
- **урахування думки дитини** під час вирішення питань, що її стосуються;
- **моніторинг і оцінка** ситуації дитини, її стану, потреб;
- ефективна **взаємодія** суб'єктів між собою та з інститутами громадянського суспільства для ухвалення ефективного рішення.

Забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану

Основне правило: під час війни дитину краще влаштувати *туди, де їй буде безпечніше.*

Принцип необхідності

- Приймати швидкі рішення, в основі яких право дитини на безпеку й захист в сімейному середовищі

Принцип відповідності

- Вибір такого місця/форми влаштування, яка найбільше буде відповідати ситуації, потребам дитини та її думці

Зосередження на ключових потребах дитини

0-3

догляд, годування, турбота, стабільність, формування прив'язаності, стимулювання розвитку

3-6

емоційне тепло (похвала, ніжність), підтримка ініціатив та старань, розумні обмеження, тобто переспрямування негативних дій

6-8

постійна любов і увага, потреба заохочення, успіху, потреба ділитися/дарувати

8-12

отримання інформації/знань, оволодіння новими вміннями в розвиваючому середовищі (книжки, інтернет), спілкування з однолітками, дорослими (потреба у товаришуванні)

12-16

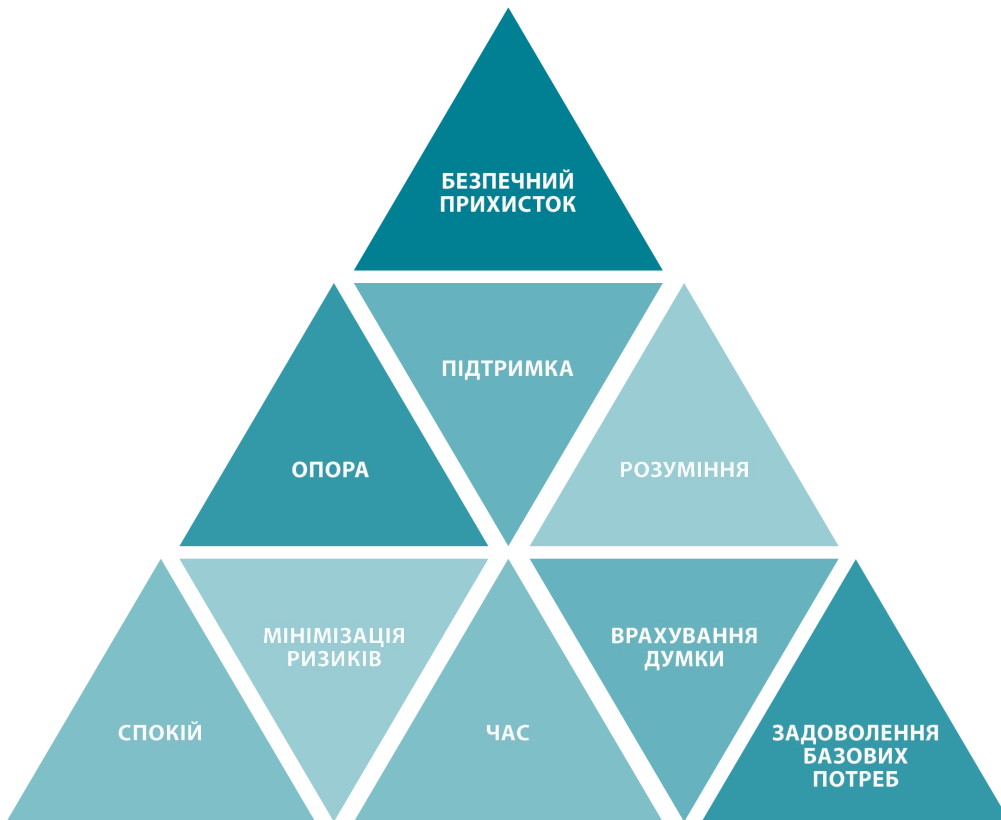
розуміння, підтримка, визнання прав, самоусвідомлення, самоповага. З 14 років – потреба в прийнятті, коханні, інтимно-емоційному та духовному спілкуванні з однолітками та з дорослими поза межами сім'ї

Забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану

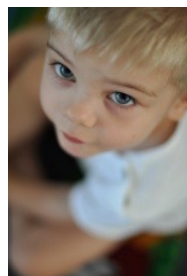
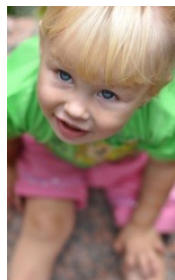
Враховання думки дитини

- Тимчасове влаштування дитини без її згоди не можливе.
- Потрібно враховувати стан дитини.
- Важливо не підганяти, не тиснути на дитину.
- Дати зрозуміти, що вона буде захищеною і може довіряти дорослим.

Варіанти тимчасового влаштування дітей під час війни з урахуванням змін в законодавстві

Куди влаштувати дитину тимчасово

Тимчасово дитина влаштовується відповідно до **п. 31** Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від **24.09.2008 № 866**

- в сім'ю родичів, знайомих
- в сім'ю патронатного вихователя
- притулок для дітей служби у справах дітей
- центр соціально-психологічної реабілітації дітей
- центр соціальної підтримки дітей та сімей
- соціально-реабілітаційний центр (дитяче містечко)
- будинок дитини, дитячий будинок-інтернат
- стаціонарну службу (відділення) ЦСС, що здійснює соціально-психологічну реабілітацію дітей
- стаціонарну службу (відділення) соціально-психологічної реабілітації дітей ЦНСП

Тимчасове влаштування здійснюється за наказом відповідної ССД за місцем виявлення дитини

Особливості влаштування дитини під патронат

- можуть бути влаштовані **діти, які не є рідними братами** та сестрами або такими, що виховувались в одній сім'ї;
- чисельність влаштованих дітей, які не є членами однієї сім'ї, **не може перевищувати п'яти осіб**;
- враховуються наявні **житлові умови та згода** патронатного вихователя;
- за згодою патронатного вихователя може здійснюватися влаштування дітей під патронат і у випадку, коли в сім'ї патронатного вихователя вже перебувають раніше влаштовані діти;
- рішення про влаштування може прийняти **міський, селищний, сільський голова** за поданням ССД.

*(п. 35-39 Порядку створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя
(Постанова КМУ від 20 серпня 2021 р. № 893)*

Особливості влаштування дитини під патронат

Передача дитини до сім'ї патронатного вихователя здійснюється за **наказом служби та акта про факт передачі дитини** за формою згідно з додатком 2 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини».

У разі необхідності переміщення (евакуації)

Рішення про переміщення з дитиною на безпечну територію може прийняти:

- **сім'я патронатного вихователя.** При цьому патронатний вихователь **зобов'язаний негайно повідомити**, батькам дитини, ССД, яка влаштувала дитину або ССД ОВА про обставини, намір та маршрут переміщення;
- **сільський, селищний, міський голова**, який повинен визначити/погодити місце тимчасового переміщення, сприяти сім'ї у переміщенні та **зобов'язаний надати допомогу у випадку евакуації.**

Якщо сім'я патронатного вихователя не може або не хоче переміщуватися, **за поданням ССД** сільський, селищний, міський голова приймає рішення про припинення договору про патронат та подальше влаштування дитини і переміщення її на безпечну територію

*(п. 35-39 Порядку створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя
(Постанова КМУ від 20 серпня 2021 р. № 893)*

Представництво інтересів

У разі переміщення, у тому числі за кордон, з метою евакуації під час дії надзвичайного або воєнного стану, дітей, влаштованих у сім'ю патронатних вихователів, патронатні вихователі є законними представниками таких дітей (крім повноважень щодо вчинення від імені та в інтересах дитини правочинів, пов'язаних із житловими та майновими правами, надання згоди на усиновлення та зміну громадянства дитини) до повернення дитини в Україну або до її возз'єднання з сім'єю

(Ст. 30¹ Закону України "Про охорону дитинства"
зміни від 22 травня 2022 р.)

Зміни в законодавстві щодо ПС, ДБСТ

- Діти, які залишилися без батьківського піклування, на умовах тимчасового влаштування можуть бути влаштовані в прийомну сім'ю чи дитячий будинок сімейного типу **в межах передбаченої граничної чисельності дітей**

(п. 78 Порядку впровадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини (Постанова КМУ від 24 вересня 2008р. №866)

Державна соціальна допомога та грошове забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам **не передбачені**.

У разі набуття статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування – влаштування на загальних підставах з **призначенням виплати держаної соціальної допомоги**.

У разі відсутності технічної можливості видати наказ ССД за місцем функціонування ПС або ДБСТ діти влаштовуються за наказом ССД відповідної **обласної** та Київської **міської** військової адміністрації.

Особливості тимчасового влаштування (довлаштування) дітей, які залишились без батьківського піклування в період війни

Дії	Сім'я родичів, знайомих	Патронатна сім'я	ПС, ДБСТ	Сім'я з чат-боту «Дитина не сама»	Заклад соціального захисту дитини ¹
Передумови для тимчасового влаштування в..	Спільні передумови: безпечність місця проживання, наявність відповідних житлово-побутових умов (акт обстеження житлово-побутових умов), наявність документів, що підтверджують особу, згода на влаштування дитини повнолітніх членів сім'ї, згода дитини				
	Наявність родинних зв'язків (у тому числі хрещені батьки), згода на влаштування ²	Наявність згоди патронатного вихователя, якщо в сім'ї вже є влаштовані діти ³	Довлаштування до визначеної граничної чисельності; згода прийомних батьків/батьків-вихователів ⁴	Перебування на території України Первинний відбір Проходження короткого курсу підготовки	Відсутність можливості влаштувати дитину у сім'ю, СФВ
Підстава для тимчасового влаштування	Наказ ССД ТГ (ССД РВА, ОВА) за місцем проживання сім'ї	Наказ ССД за місцем проживання /перебування патронатного вихователя Договір про патронат Акт про факт влаштування	Наказ ССД РВА за місцем функціонування або (ОВА) Акт про влаштування	Наказ ССД ТГ (ССД РВА, ОВА) за місцем проживання сім'ї, Акт про влаштування, рекомендовано укласти договір про тимчасове влаштування дитини	Направлення ССД за місцем знаходження закладу, Акт про факт влаштування Наказ директора про зарахування

¹ ЦСПР, Центр підтримки сім'ї та дитини, притулок

² Абзац 12 п. 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866

³ П. 35 Порядку створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893

⁴ П.78 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866

Особливості тимчасового влаштування (довлаштування) дітей, які залишились без батьківського піклування в період війни

Обов'язки та відповідальність	Збереження життя та здоров'я дитини, забезпечення її потреб під час тимчасового перебування				
Представлення інтересів дитини		Окрім майнових та житлових прав, згоди на усиновлення та зміну громадянства дитини ⁵			У разі переміщення, у тому числі за кордон, керівник, уповноважений ним працівник або інші особи, призначені органом опіки та піклування чи ОВА за місцем розташування закладу (окрім майнових та житлових прав, згоди на усиновлення та зміну громадянства дитини) ⁶
Державна фінансова допомога та грошове забезпечення	Не передбачено	2 прожиткових мінімуми на дитину відповідного віку	Не передбачено	Не передбачено	Утримання за рахунок власника
Можливості щодо переміщення, евакуації, в т.ч. за кордон разом з дитиною	За наявності письмової заяви одного з батьків, завіреної органом опіки та піклування про уповноваження на перетин кордону ⁷	За письмового погодження ОВА (за підписом голови або заступника, засвідченого печаткою) Рішення органу опіки та піклування про влаштування дитини ⁸	Не передбачено	Не передбачено	На запрошення іноземної організації З дозволу ОВА (за підписом голови або заступника (засвідченого печаткою) та погодження Нацсоцслужби, у супроводі особи, уповноваженої керівником закладу ⁹

⁵ Стаття 30¹ Закону України «Про охорону дитинства»

⁶ Стаття 30¹ Закону України «Про охорону дитинства»

⁷ Абзац **тринадцятий** п. 2-3 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. N 57 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. N 724)

⁸ Абзаці **дев'ятий, десятий** п. 2-3 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. N 57 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. N 724)

⁹ Абзаці **шостий, дев'ятий, одинадцятий** п. 2-3 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. N 57 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. N 724)

Особливості влаштування дитини до сім'ї з чат-боту

Чат-бот «Дитина не сама»

- *створено з початку воєнних дій в Україні за ініціативи Уповноваженої Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації Дар'ї Герасимчук спільно з ЮНІСЕФ та Міністерством соціальної політики України*

Завдання чат-боту «Дитина не сама»

відбір сімей, до яких у разі потреби будуть тимчасово влаштовані діти, які залишились без батьківського піклування

популяризація сімейних форм виховання дітей для забезпечення догляду і виховання дітей в складних умовах воєнного часу в сімейному середовищі

Вимоги до сімей, які хочуть тимчасово прийняти у себе дитину

- перебувати на території України під час воєнного стану;
- мати можливість подбати про безпеку дитини;
- мати фінансову спроможність задовольнити потреби дитини;
- проживати подалі від стратегічних чи військових об'єктів;
- мати в помешканні місце для сну та відпочинку дитини.

Особливості влаштування дитини до сім'ї з чат-боту

- тимчасове влаштування відбувається у разі неможливості тимчасового влаштування дитини у сім'ї родичів, близьких знайомих дитини чи у сім'ї патронатних вихователів, прийомних батьків/батьків-вихователів.
Можуть бути винятки.
- Інформування служби у справах дітей про стан дитини не рідше одного разу на місяць, а в разі виникнення обставин, що несуть загрозу життю та здоров'ю дитини або потребу у переміщенні, – негайно.
- Не можна переїжджати з тимчасово влаштованою дитиною з місця на місце без відома ССД.
- Служба здійснює моніторинг дотримання прав дитини. Спеціалісти служби мають періодично спілкуватися з дитиною, вони можуть відвідувати сім'ю, аналізувати її житлово-побутові умови, надавати консультації, поради.

Експрес навчання сімей, які виявили бажання прихистити дитину

Вступний вебінар із загальних питань тимчасового влаштування та догляду за дитиною (<https://youtu.be/udxWrYcIHHM>)

- Підготовка до прийому дитини (**До влаштування**);
- процес налагодження взаємодії, адаптація дитини (**Перший період після влаштування дитини**);
- актуальні питання догляду та виховання дитини (**Дитина вже освоїлася**)

- 1 заняття –**
Як підготувати сім'ю до прийому дитини
- 2 заняття –**
Влаштування та адаптація дитини у новій сім'ї
- 3 заняття –**
Особливості догляду та виховання тимчасово влаштованої дитини

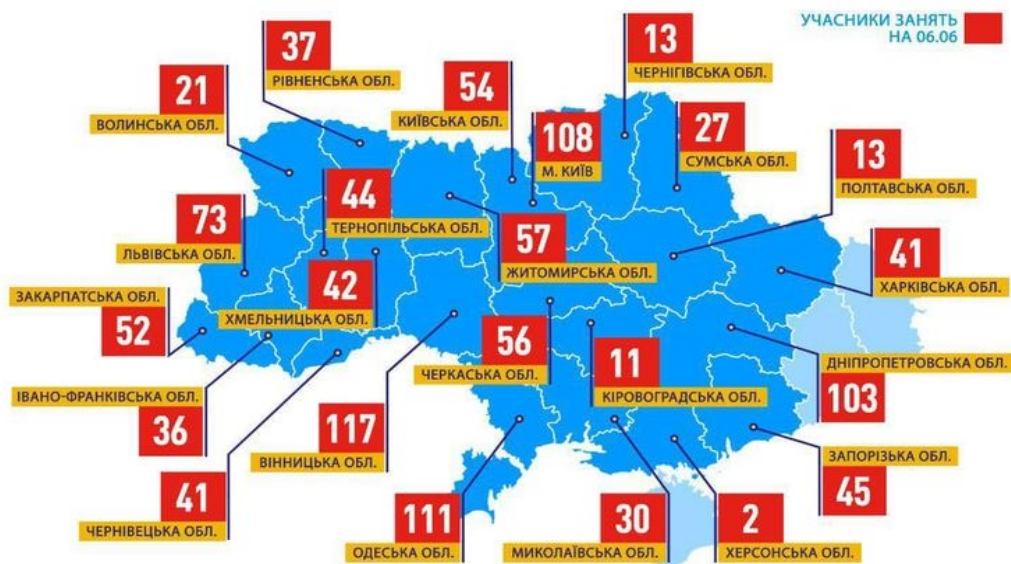
Експрес навчання сімей, які виявили бажання прихистити дитину

- До кожного заняття сім'ям надаються інформаційні матеріали з тем, посилання на додаткові ресурси, які вони зможуть використати для самоосвіти у разі бажання.
- Заняття відбувалися тричі на тиждень у квітні, травні та червні, відповідно до графіку та регіону, у вечірній час (орієнтовно з 17.00 до 18.00).
- Тривалість – 1 год.
- Запрошення до участі в заняттях представників ССД.
- Якщо з будь-яких причин сім'я не може продовжити навчання, вона матиме можливість відновити та продовжити навчання у складі іншої групи.
- Є можливість передивитися відео заняття, отримати консультацію.
- Створюються дві телеграм групи (загальна інформаційна й регіональна комунікаційна) для отримання інформації, консультацій, спілкування.

Експрес навчання сімей, які виявили бажання прихистити дитину

НАВЧАННЯ «ДИТИНА НЕ САМА» ГЕОГРАФІЯ ТА УЧАСНИКИ

- Звернень на чат-бот - **20 332** особи.
- Зареєструвалися і заповнили анкету – **6 896** сімей.
- Переглянули вступний вебінар – **3 892** особи.
- Запрошені на навчання – **4 405** сімей.
- Усього взяли участь у навчанні – **1 091** сім'я.
- Пройшли усі три заняття – **581** сім'я.

(станом на 14.06.2022 р.)

Акценти щодо сімей, які виявили бажання прихистити дитину (чат-бот)

- велика кількість, можливий добір сім'ї до дитини;
- проживання за місцем виявлення дитини (родичі, знайомі дитини можуть бути далеко чи не готові прихистити дитину);
- в області, громаді може не виявитися сім'ї патронатних вихователів, ПС, ДБСТ (вони можуть виїхати, евакуюватися);
- можливість ухвалювати рішення швидко, не розміщувати дитину у заклад соціального захисту;
- дитина може бути тимчасово влаштована у сім'ї й підтримувати тісний контакт з батьками/родичами;
- у разі наявності батьків, для них вивільняється час, щоб прибрати можливі завали після обстрілів, навести порядок у помешканні, вирішити інші питання (дитина в цей час буде у сім'ї, під наглядом небайдужих і підготовлених людей).

Акценти щодо сімей, які виявили бажання прихистити дитину (чат-бот)

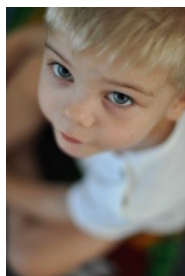
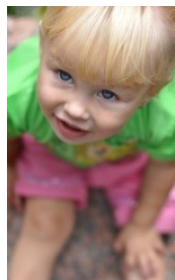
Увага!

- Розвиток сімейних форм виховання, усиновлення
- Розвиток патронату над дитиною

- Сім'ї, які виявили бажання прихистити дитину, – потенційні кандидати СФВ, усиновлювачі.
- Рекомендовано не поривати з ними зв'язок, за нагоди надсилати різні інформаційні матеріали, посилання з питань виховання та догляду дітей.
- Запросити на навчання кандидатів в СФВ, усиновлювачі, патронатні вихователі.

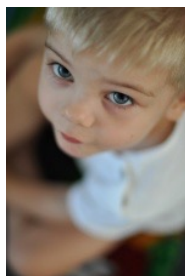
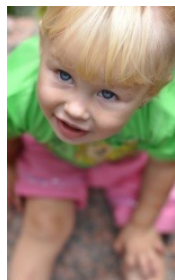

Практика/досвід тимчасового влаштування дитини під час війни

Алгоритм дій щодо тимчасового влаштування дитини під час війни

Алгоритм дій щодо тимчасового влаштування дитини під час війни

**1-й етап, підготовчий:
СТВОРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ
ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО
ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ**

**2-й етап: ПРОЦЕДУРА ТИМЧАСОВОГО
ВЛАШТУВАННЯ ВІЯВЛЕНОЇ ДИТИНИ
В УМОВАХ ВІЙНИ**

**3-й етап: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБ ДИТИНИ
ТА СПРИЯННЯ ПОВЕРНЕННЮ ДО СВОЇХ БАТЬКІВ
ЧИ ПОСТІЙНОМУ ВЛАШТУВАННЮ**

Дії ССД ОВА щодо сімей, які готові надати прихисток дитині у період воєнного стану

- **Мати базу даних (XL)** про сімей, які підготовлені в рамках проєкту ЮНІСЕФ і підтвердили своє бажання прихистити дитину;
- **Передати дані** про такі сім'ї відповідній місцевій службі (за місцем проживання сім'ї);
- **Поінформувати місцеві служби** про алгоритм роботи з сім'ями в період воєнного стану;
- **Тимчасово влаштовувати дітей у разі неможливості** територіальною ССД виконувати свої обов'язки;
- Здійснювати моніторинг та оцінку роботи ССД ТГ з питань тимчасового влаштування дітей, які залишились без батьківського піклування.

Дії місцевої, районної ССД ТГ щодо створення можливостей для тимчасового влаштування дитини у період воєнного стану

Як забезпечити тимчасове влаштування дитини протягом доби

1. Забезпечити функціонування в ТГ відповідної кількості сімей патронатних вихователів.
2. Чітко володіти інформацією про можливі варіанти тимчасового влаштування дитини з урахуванням готовності:
 - прийомних сімей, ДБСТ;
 - сімей з чат-боту «Дитина не сама»;
 - Центру підтримки сім'ї та дитини;
 - ЦСПР.

Дії місцевої, районної ССД ТГ щодо сімей, які виявили бажання прихистити дитину у період воєнного стану та пройшли навчання

- Провести **зустріч** з сім'ями/сім'єю у ССД та переконатись у готовності тимчасово прихистити дитину.
- **Перевірити документи**, визначені п. 31 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 24.09.2008, № 866, та пересвідчитись, що сім'я розуміє і усвідомлює свої права та обов'язки у разі тимчасового влаштування дитини.
- Можна **запропонувати написати заяву** про намір прийняти дитину у своїй сім'ї.
- Домовитись про особливості комунікації, **декілька каналів зв'язку**.
- **Попередити**, що сім'ю може відвідати працівник ССД чи ЦНСП, обстежити умови проживання сім'ї та з'ясувати як інші члени сім'ї відносяться до бажання прихистити дитину.
- **Звернутись до ЦНСП** про проведення обстеження житлово-побутових умов

2-й етап: Процедура тимчасового влаштування виявленої дитини в умовах війни

- ✓ Взяття дитини на первинний облік дітей, які залишились без батьківського піклування.
- ✓ Внесення відомостей про дитину до єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування.

1. Вивчення інформації про дитину та визначення її ключових потреб:

- аналіз наявної інформації (акти, документи дитини) та її уточнення;
- бесіда з дитиною та підготовка її до прийняття рішення щодо варіанту тимчасового влаштування (психолог, підготовлений спеціаліст);
- уточнення відомостей про батьків, родичів, наявність братів, сестер, близьких знайомих, хрещених.

2-й етап: Процедура тимчасового влаштування дитини

2. Аналіз наявних ресурсів та пошук варіантів тимчасового влаштування дитини з урахуванням її ключових потреб:

- з'ясування можливостей родичів прихистити дитину (за наявності);
- перегляд бази даних про наявні патронатні сім'ї, СФВ, сімей із чат-боту «Дитина не сама» (щодо місця знаходження, безпеки, можливості влаштування, довлаштування тощо);
- вибір декількох можливих варіантів влаштування;
- «тестування» обраних сімей щодо готовності прийняти дитину;
- у разі відсутності варіантів влаштування дитини у сім'ю, опрацювання варіантів влаштування дитини в заклади соціального захисту;
- інформування дитини відповідного віку про можливі варіанти влаштування, їх особливості;
- встановлення контакту сім'ї з дитиною (в т. ч. засобами онлайн-зв'язку);
- з'ясування думки дитини

2-й етап: Процедура тимчасового влаштування дитини

3. Юридичне оформлення процесу ухвалення рішення:

- прийом та перевірка документів (заяви про надання згоди на тимчасове влаштування, відмітка про згоду дитини, відмітка про згоду на влаштування всіх повнолітніх членів сім'ї);
- у разі довлаштування дитини отримання у будь-який спосіб письмового підтвердження про згоду на довлаштування дитини від патронатного вихователя/прийомних батьків/батьків-вихователів;
- підготовка і підписання наказу про тимчасове влаштування дитини.

4. Передача дитини у сім'ю та підписання акту про факт передачі дитини.

3-й етап: забезпечення потреб дитини та сприяння поверненню до своїх батьків чи постійному влаштуванню

- Розробка та реалізація індивідуального плану захисту дитини (заходи щодо повернення дитини до батьків чи встановлення статусу дитини та визначення постійної форми сімейного виховання чи усиновлення).
- Пошук батьків/рідних дитини. Визначення їхньої здатності опікуватися дитиною.
- Соціальний супровід сім'ї, в яку тимчасово влаштована дитина.
- Моніторинг та контроль стану забезпечення потреб дитини та в разі необхідності здійснення заходів щодо її захисту.
- У разі потреби вирішення питання надання дитині відповідного статусу та визначення форми її подальшого влаштування.

**ОКРЕМІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ТИМЧАСОВОГО ВЛАШТУВАННЯ ДИТИНИ**

Обов'язки сім'ї, до якої тимчасово влаштована дитина

- забезпечувати безпеку, догляд та виховання дитини відповідно до її потреб та особливостей;
- сприяти контактам дитини з її батьками, родичами, близькими знайомими (якщо це можливо), щоб не розривати чи послаблювати її прив'язаність до рідних, відновленню зв'язків з батьками, іншими законними представниками або родичами дитини та спілкуванню з ними у разі їх знаходження;
- взаємодіяти, співпрацювати з батьками, іншими законними представниками дитини у межах та у спосіб, визначені органом опіки та піклування, ССД;
- за потреби підготувати дитину до повернення в її сім'ю, родину;
- передати дитину батькам/законним представникам, родичам у разі прийняття відповідного рішення уповноваженими органами, зокрема службою у справах дітей;
- тісно взаємодіяти із ССД, у разі потреби - з іншими спеціалістами, фахівцями.

Зміст зустрічі/співбесіди з сім'єю

- З'ясувати рівень **усвідомлення** сім'єю своїх обов'язків щодо тимчасового влаштування.
- **Зрозуміти мотивацію** та справжню готовність прийняти дитину в сім'ю, пояснити особливості дитини та ситуацію, в яку вона потрапила.
- З'ясувати, чи є в дорослих вільний час, який вони готові присвятити дітям, як власній/им, так і тимчасово влаштованій.
- **Нагадати** поради щодо встановлення першого контакту з дитиною.
- Акцентувати на важливості: **підготовки кожного члена сім'ї**, й особливо власних дітей, до тимчасового прихистку дитини; **отримання згоди** усіх дорослих членів сім'ї.
- **Запропонувати** у майбутньому стати усиновителем, патронатним вихователем чи створити ПС.
- У разі якщо сім'я виявила таке бажання, **надати інформацію** про процес створення СФВ та документи, які необхідно подати.

Критерії взаємодобору сім'ї для дитини

- безпечність місця знаходження сім'ї, розміщення будинку/квартири подалі від стратегічних об'єктів;
- бажання сім'ї прихистити дитину;
- бажання дитини бути влаштованою у запропоновану сім'ю;
- відповідні житлово-побутові умови;
- згода інших членів сім'ї, особливо власних дітей на прихисток дитини
- комунікабельність батьків, розуміння ситуації і своїх головних завдань, готовність до співпраці зі спеціалістами;
- досвід виховання і догляду дітей;
- результати знайомства з дитиною, налагодженість контакту з нею.

Інформація про дитину

Перед влаштуванням дитини спеціалістом ССД за **можливістю** потрібно зібрати і надати сім'ї таку інформацію про дитину:

- ✓ чи є у дитини якісь документи (наприклад, свідоцтво про народження);
- ✓ вік, стать дитини;
- ✓ де вона раніше жила, звідки вона;
- ✓ чи живі батьки, бабусі, дідусі, інші родичі, де вони зараз;
- ✓ чи є брати, сестри дитини, де вони зараз
- ✓ за яких обставин було виявлено дитину;
- ✓ який стан її здоров'я, чи проходила вона медичний огляд, чи має дитина інвалідність/особливі потреби (у харчуванні, прийомі ліків, пересуванні тощо); яка у дитини група крові;
- ✓ який її психологічний стан;
- ✓ чи з дитиною спілкувався хтось із спеціалістів, можливо практичний психолог та ін.
- ✓ які речі є у дитини;
- ✓ інше, що відомо про дитину.

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПІДТРИМКИ СІМ'Ї, ЯКА ТИМЧАСОВО
ПРИХИСТИЛА ДИТИНУ**

Підтримка сім'ї, які тимчасово прихистили дитину

- **Сприяти влаштуванню дитини у дитячий садок/школу, враховуючи наявність у неї особливих освітніх потреб (клопотання ССД за місцем проживання сім'ї).**
- **Сприяти отриманню медичних послуг тимчасово влаштованій дитині (клопотання ССД за місцем проживання сім'ї).**
- **Усі фахівці соціальної сфери у територіальній громаді мають знати про сім'ї, які тимчасово прихистили дитину.**
- **Сприяти організації мережі підтримки таких сімей.**
- **Інформувати сім'ї про можливості отримання матеріальної, фінансової та гуманітарної допомоги.**

Можливості підтримки сім'ї, яка тимчасово прихистила дитину

- Низка міжнародних організацій працює над фінансовою підтримкою таких дітей та забезпечення їхніх потреб:

🌐 ЮНІСЕФ (2220 грн. на людину в місяць, допомагають одразу за 3 місяці)

Реєстрація – <https://register.unicef.org/>

🌐 ЄДопомога

Реєстрація – <https://aid.edopomoga.gov.ua>

Перевірка статусу заявки – <https://aid.edopomoga.gov.ua/check>

🌐 The 1k Project (1000\$)

Реєстрація – <https://airtable.com/shrvfSCquvjgdEJPy>

🌐 Gate to Ukraine (100\$)

Реєстрація – <https://gate.org/get-help/>

🌐 «Єдність за майбутнє» (2220 грн. на людину)

Реєстрація – <https://register.pagulasabi.ee/uk/>

🌐 NRC (Норвезька рада у справах біженців)

Реєстрація проходить через месенджер WhatsApp по номеру

[+48 729 086 505](tel:+48729086505)

Можливості підтримки сім'ї, яка тимчасово прихистила дитину. Грошові фонди

🌐 «Спілка»

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSffjBOdijWzID.../viewform>

🌐 БФ «Щаслива дитина»

Реєстрація – <https://deti.zp.ua/uk/>

🌐 БФ «СОС Дитячі Містечка Україна»

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeylGeH5pS1xW.../viewform>

🌐 «Жінка для жінки»

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSemBTcKgyLU.../closedform>

🌐 «Українські сестри»

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeV3o6QJj.../formResponse>

🌐 Грошова допомога для жителів Маріуполя (обов'язкова прописка Маріуполя)

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1sySHBrDNI81CPH.../viewform...>

🌐 Грошова компенсація витрат на ліки

Реєстрація – <https://airtable.com/shrB1NsxE1qkvLxq2>

Можливості підтримки сім'ї, яка тимчасово прихистила дитину. Гуманітарні фонди

ЄДопомога

Реєстрація – <https://social.edopomoga.gov.ua>

Співдія

Реєстрація – <https://spivdiia.org.ua>

БФ «Мама + Я»

Реєстрація – https://instagram.com/fond_mama_plus_me (писати їм у Дірект)

БФ «Карітас Київ»

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSd.../viewform>

БФ Вадима Столара

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLSe.../alreadyresponded...>

БФ «Ембрейс»

Реєстрація – <https://docs.google.com/.../1FAIpQLScOfE.../alreadyresponded>

БФ Олександра Усика

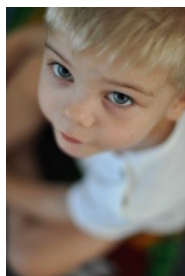
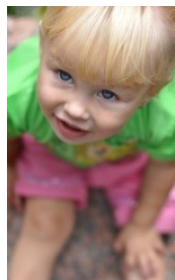
Реєстрація – <https://usykfoundation.org/uk/>

Уважно читайте вимоги для подачі заяви у кожному фонді!

На сайтах є перелік категорій людей, яким допомагає фонд.

Відповіді на запитання

ЗАВЖДИ РАДІ СПІВПРАЦІ та КОМУНІКАЦІЇ

- про проєкт: <https://bit.ly/CiACmonitor>
- пишіть: monitoring@p4ec.org.ua
- телефонуйте: **38 093 388 51 79**
- слідкуйте: <https://www.facebook.com/partnership4everychildUA>
- долучайтеся:

ФБ група «Соціальна робота у громаді»

<https://www.facebook.com/groups/Communities4People>

